

Radikal

Gerçekçi 'yeni' Kürt planı yapılmalı

Fotoğraf: EMRAH GÜREL/HDN
CENGİZ ÇANDAR

Politika / 24/03/2012

BDP'ye şantaj yanlıştır. Aksine BDP İmralı ve Kandil ile yasal temas kanalına dönüştürülmelidir.

'Kürt sorununda yeni strateji' ya da 'Devletin Yeni Kürt Planı' diye birbirinden farklı gazetelerin Ankara temsilcileri üzerinden servise sokulmanın, Türkiye'ye gereksiz bir zaman ve maalesef yeni can ve kan kaybından öteye bir şansı yoktur. Olamaz.

Zaten 'siyasi karakterdeki' bir soruna çözüm yönünde, dünyanın neresinde 'güvenlik öncelikli' bir politika benimsenmişse, sonuç, daha az güvenlik, daha fazla can ve kan kaybı olmuştur.

Ve, tabii, sorunun çözümü açısından koca bir zaman kaybı. Sorunun tarihçesi, bir bakıma 'sürekli yitirilmiş fırsatlar tarihi' sayılabilir.

Bu sefer farklı olacağına inanmamız istenen bir 'strateji' var. Bu 'yeni strateji'nin özünü 'sivil siyaset alanı ve doğrudan vatandaş muhatap almak' oluşturuyormuş. Yani hükümet, 'İmralı veya Kandil'in dayatmalarını değil, doğrudan vatandaşın talep ve ihtiyaçlarını esas alacak'mış.

Laf salatası. Bu cümleleri bugüne dek kaç kez dinlediğinizi kendinize bir sorun.

Bu arada, BDP'ye de bir 'paye verilebileceği' gözüküyor. Sorunun tartışılacağı ve çözüm aranacağı zemin TBMM yani meşru 'sivil siyaset alanı' olacağı için BDP'ye de 'çözüm arayışı'nda bir rol var. Hatta 'doğrudan muhatap' bile alınabilir.

Ama 'şart'a bağlı.

Nedir o şart?

PKK'ya karşı mesafe koyması ve bağımsız bir siyasi inisiyatif üstlenmesi. 'Yeni stratejisi'nin 'duyurusu'nu üstlenen aracı yazıyor da zaten: "Böyle bir kanalın açılması ve işlemesi, BDP'nin önümüzdeki dönemde PKK'dan bağımsız inisiyatif alıp almamasına bağlı olacak."

Bu 'şart' yeni mi Allah aşkına? 2007 seçimlerinden beri duymuyor muyuz?

Kaldı ki bunun geçerliliği var mı? Yani, BDP'nin PKK'ya karşı mesafe koymasının? Nasıl olacak bu? Eşlerden biri milletvekili, diğeri Kandil'de. Baba, seçilmiş belediye başkanı, oğlu Kandil'de.

Öcalan ismi önemli

Abdullah Öcalan isminin Kürt halkında önemli bir karşılığı olduğunu, siyasi iktidar organı gazetelerin yazarları bile yazıyor. Abdullah Öcalan'ı tecritte tutulduğu, avukatları içeri atıldığı, kimseyle görüşürülmediği bir dönemde, BDP'den Abdullah Öcalan'ı yani İmralı'yı ağzına almaması mı istenecek? Bunu kabullenecek bir BDP var mı ortada? Olabilir mi?

BDP'nin muhatap alınması doğrudur. Yasal bir parti olmasından, seçilmiş temsilcileri bulunmasından ötürü onun 'meşruiyeti'ni çözüm için değerlendirmek de doğrudur. Ama PKK ile ilişkisini bir tür IRA-Sinn Fein ilişkisi gibi değerlendirmeden, BDP'ye "PKK'ya mesafe koy" şartını dikte ettirerek bir şey elde edilmez.

Tam tersine, BDP, İmralı ve Kandil ile 'yasal bir temas kanalı'na dönüşürülmelidir.

Pişirilen 'yeni plan' ya da 'strateji'de 'doğrudan vatandaşa verilecek' olan nedir? Öncelikle, 'vatandaş' ya da 'Kürt kardeşimiz' sözlerini duyunca, içimden Kürtler 'hava alacak' duygusu hep geçer. 'Kürt' diyememek, 'Kürt halkı' sözcüklerini telaffuz edememek, Kürt kimliğini tanıyamama ve içine sindirememeye halidir ve bu hal, genellikle 'vatandaş' ya da 'Kürt kardeşlerimiz' sözcüklerinde dışavurumunu bulur.

Temel bir insan hakkı olan 'anadilde eğitim'de bile siyasi otorite teklemeye devam ediyor.

BDP, bas bas Kürtlere 'statü' diye bağırıyor. Koyu ve katı merkezîyetçi devlet geleneği, onca yıl Irak'ta federasyona karşı çıkmış, hâlâ tümüyle kabullenememiş iken -Türkiye'nin başbakanının ağzından bir kez bile, şu ara iyi dost olunan Mesut Barzani'nin sıfatını doğru telaffuz ettiğini, 'Irak Kürdistan Yönetimi Başkanı' dediğini duydunuz mu?- Suriye'de Kürtler için o ihtimali öngörmezken Türkiye'de 'özerklik'e de kapalı durulacağı belli.

Ne kalıyor geriye? Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na konulan çekincenin 'ileride kaldırılabileceği' düşünülüyormuş. 'Yerel yönetimler güçlendirilebilir'miş. Türkiye'de Kürtlerin yaşadığı bölgenin hemen bitişiğinde, adı 'Kürdistan Bölge Yönetimi' olan bir yapı varken, Suriye gelecekte benzeri bir yapılanmaya gebe görünürken ve Türkiye'de sadece BDP değil, GÜNSİAD çevreleri bile 'statü' kavramını telaffuz ederken, 1989 tarihli Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na konulmuş olan çekincenin kaldırılmasının 'vatandaş'ın takdirini kazanacağını ve böylece büyük bir ilerleme kaydedilmiş olacağını zannediyor musunuz?

Yıllar önce atılması halinde çok anlamlı olacak adımlar, 'çok geç' atıldığı vakit, beklenen sonucu sağlamıyorlar. Çıta yükselmiş oluyor. 'TRT-Şeş' buna örnek. Devletin (ve de hükümetin) Kürtler nezdinde arzuladığı etkiyi yapmadı.

Tabii, siyasi iktidar, kendisinden öncekilere oranla Kürt sorununda önemli yol aldığına inandığı, Kürtlerin inkârına son verdiği, işkenceyi büyük ölçüde önlediği, temel hak ve özgürlüklerin alanını belirli ölçülerde genişlettiği -cezaevlerinde ana-oğulun Kürtçe konuşabilmesi vs.- ve kültürel haklar konusunda kimi adımlar atmış olduğu için 'daha ne yapalım' türünden 'hayal kırıklığı'na kolayca giriyor. Ve, ardından öfkeleniyor. "Sıra şimdi devletin gücünü göstermeye geldi" moduna geçiyor. Ancak Kürt sorununun 'bireysel haklar'ın tanınmasının ötesinde 'kolektif haklar' moduna geçtiğini göremiyor ya da bunu kabullenmek istemiyor.

Kolektif haklar nerede?

Sadece PKK değil BDP de 'kolektif haklar' ekseninde yol almak istiyor. Dahası, 'vatandaş' ya da 'Kürt kardeşlerimiz' sözcüklerinin ardındaki asıl algı olan 'gariban insanlar', 'devletin verdiği ile yetinmesi gerekenler' diye görülen koca bir insan kitlesi de öyle.

Diyarbakır'da 'izinsiz' Nevruz'a bir milyona yakın insanın katılmasını 'örgüt baskısı' ya da 'aldatılmışlık' ile açıklayabilir misiniz? Bölgenin her yerinde on binlerce insanın başlarına gelebilecek belayı bile sokaklara fırlamasının doğru ve dürüst açıklamasına ihtiyaç var.

'Vatandaş'ı ve 'Kürt kardeşlerimiz'i ancak tepeden verilecek 'ihسان'la yetinmesi gereken bir insan topluluğu olarak gören 'Ankara bürokrat kafası'ndan sıyrılmadıkça, hiçbir 'yeni plan' ya da 'yeni strateji' tutmaz.

Ayrıca Kürt sorununu, artık Suriye'deki gelişmelerin genel çerçevesi içinden daha geniş 'bölgesel boyutları' ile ele almak zorundasınız. PKK da, ister istemez, 'bölgesel denklem' içine yerleşiyor.

Mesut Barzani ile işbirliği, bunun çözümü için yeterli değil. Irak'taki gelişmelerin seyrini dikkatle izliyorsanız, Barzani'nin PKK ile savaşmayacağını da bilmeniz gerekiyor. Haziran ayında Erbil'de 'Kürt Ulusal Konferansı'nın

toplanacağı da şüpheli. Kendisinden çok şey beklenen bu konferans, 2009'da bugünkünden çok daha elverişli şartlarda toplanacaktı. Olmadı. 2012 Haziran'ında toplanacağından da emin olmayın. Türkiye'nin Kürt sorunu, esas olarak, Mesut Barzani'ye ihale edilerek çözülemez. Ankara'nın kafa yapısını değiştirmesi öncelikli sorun. Yani?

'Yeni Plan'ın ya da 'yeni strateji'nin tepeden tırnağa gözden geçirilip 'yenilenmesi' gerekiyor. Mevcut haliyle bir yere varılmaz.